Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

PRAVNE NOVOSTI

Bilten SKGO za propise od značaja za lokalnu samoupravu

God. IV, br. 5 — Beograd, 7. maj 2021. godine

ZAKON O KORIŠĆENJU OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Cilj donošenja Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije je da se stvori pravni okvir koji će stvoriti podsticajan poslovni ambijent za dinamičnije investiranje u oblasti obnovljivih izvora energije radi postizanja ciljeva u oblasti obnovljivih izvora energije koje se definišu dokumentima javne politike. Ovaj zakon sa podzakonskim aktima treba da stvori pravnu sigurnost za investiranje u tri ključna sektora energetike koja su od značaja za oblast obnovljivih izvora energije: sektoru elektroenergetike, sektoru grejanja i hlađenja i sektoru transporta.

Takođe, zakonom se postižu i naročito sledeći ciljevi: zaštita životne sredine, borba protiv klimatskih promena, smanjenje troškova za građenje, energetska tranzicija, kao i pojednostavljenje i ubrzanje procedura.

NOVO

- ✓ Mogućnost JLS da donose strateške i druge dokumente, programe i planove
- ✓ Zajednica obnovljivih izvora energije
- ✓ Korišćenje obnovljivih izvora energije u oblasti toplotne energije
- ✓ Mere i aktivnosti JLS za ostvarenje javnog interesa – korišćenje energije iz obnovljivih izvora
- ✓ Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora za sopstvenu potrošnju

NAJVAŽNIJE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA JLS

MOGUĆNOST JLS DA DONOSE STRATEŠKE I DRUGE DOKUMENTE, PROGRAME I PLANOVE

S obzirom na to da je korišćenje energije iz obnovljivih izvora javni interes Republike Srbije i od posebnog značaja za Republiku Srbiju, Zakonom je propisano da u cilju ostvarivanja javnog interesa tj. korišćenja energije iz obnovljivih izvora, jedinice lokalne samouprave mogu da donesu strateške i druge dokumente, programe i planove za ostvarivanje ciljeva utvrđenih ovih zakonom i da mogu da obezbeđuju sredstva u svojim budžetima za ispunjenje obaveza utvrđenih ovim zakonom i strateškim dokumentima.

Ovu uslugu SKGO realizuje u okviru projekta „Institucionalna podrška SKGO – treća faza“, koji podržava Vlada Švajcarske

ZAJEDNICA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Zakon predviđa osnivanje Zajednice obnovljivih izvora energije. Primarni cilj osnivanja Zajednice je korišćenje obnovljivih izvora energije za zadovoljenje energetskih potreba članova zajednice na održiv način koji obuhvata ekološke, ekonomske ili socijalne koristi za članove, kao i za lokalnu zajednicu i društvo. Radi ostvarivanja primarnog cilja, Zajednica razvija, investira i realizuje projekte obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti.

Zajednica je pravno lice koje se osniva na principu otvorenog i dobrovoljnog učešća svojih članova u skladu sa ovim zakonom i nad kojim kontrolu vrše članovi čije je prebivalište ili sedište u blizini mesta postrojenja na obnovljive izvore energije čiji je vlasnik to pravno lice ili koje to pravno lice razvija. Član Zajednice može biti fizičko ili pravno lice, kao i jedinice lokalne samouprave i drugi vidovi mesne samouprave. Takođe, član Zajednice može biti i privredno društvo, odnosno preduzetnik, pod uslovom da proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora, ne predstavlja njegovu pretežnu komercijalnu ili profesionalnu delatnost. Član Zajednice zadržava status krajnjeg kupca, sa pravima i obavezama koja ima u skladu sa ovim zakonom i ne podleže neopravdanim ili diskriminatornim uslovima ili postupcima koji bi sprečili njegovo učešće u Zajednici.

Zajednica može da stekne status privremenog povlašćenog proizvođača, odnosno status povlašćenog proizvođača i status proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i podsticajne mere iz člana 71. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom. Prema Zakonu, **privremeni povlašćeni proizvođač** električne energije iz obnovljivih izvora energije je pravno lice ili preduzetnik koji je u postupku aukcije stekao pravo na tržišnu premiju, odnosno pravo na fid-in tarifu i ima druga prava i obaveze predviđene ovim zakonom. **Povlašćeni proizvođač** električne energije iz obnovljivih izvora energije je pravno lice ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora i ostvaruje pravo na fid-in tarifu ili tržišnu premiju u skladu sa ovim zakonom. **Proizvođač iz obnovljivih izvora energije** je pravno lice ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora i ima pravo na garancije porekla.

Prava i obaveze Zajednice, prema Zakonu su: pravo na proizvodnju, potrošnju, skladištenje i prodaju obnovljive energije; pravo na pristup svim tržištima energije, direktno ili preko agregatora, na nediskriminatorni način i druga prava i obaveze povlašćenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji ostavruje pravo na fid-in tarifu ili tržišnu premiju.

KORIŠĆENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U OBLASTI TOPLOTNE ENERGIJE

Zakonom je propisano da su JLS dužne da obezbede da snabdevači toplotnom energijom učine dostupnim informacije o udelu obnovljivih izvora energije krajnjim potrošačima na internet stranici snabdevača toplotnom energijom, uz račun, na zahtev krajnjih potrošača ili na drugi pogodan način.

JLS je dužna je da vodi registar energetskih subjekata, domaćinstava i Zajednica koji su stekli podsticajne mere. U Registru se vode sledeći podaci: poslovno ime, sedište i matični broj energetskog subjekta; energetski objekti za proizvodnju i distribuciju toplotne energije; lokacije na kojoj se nalaze energetski objekti; instalisana snaga energetskog objekta; vreme predviđeno za eksploataciju energetskog objekta; uslovi izgradnje i eksploatacije energetskog objekta; vrsta energenta i tehnologija koja se koristi za proizvodnju toplotne energije; domaćinstava i Zajednica koji su stekli podsticajne mere; dodeljenim podsticajnim merama.

Podsticajne mere, uslove i postupak za sticanje prava na podsticajne propisuje JLS. Podsticajne mere dodeljuje JLS na transparentan i nediskriminatorni način, uz poštovanje pravila državne pomoći. U postupku dodele podsticajnih mera žalba se izjavljuje nadležnoj jedinici lokalne samouprave.

Na zahtev Ministarstva, JLS najmanje jedanput godišnje obaveštava Ministarstvo o podacima sadržanim u registru i dostavlja izveštaj o predviđenim, planiranim i izvršenim podsticajnim merama, kao i postignutim efektima tih mera.

Takođe, zakonom je predviđeno da **JLS propisuje uslove** pod kojima je distributer toplotne energije dužan da energetskog subjekta koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote priključi na svoju distributivnu mrežu ili da ponudi priključenje i otkup toplotne energije, u slučaju kada se: ispunjavaju zahtevi novih korisnika, vrši zamena postojećih kapaciteta za proizvodnju toplotne energije, proširuje postojeći kapacitet za proizvodnju toplotne energije.

Kada distributer toplotne energije odbije priključenje energetskog subjekta koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote i dokaže da bi priključenje energetskog subjekta dovelo do prekomernog povećanja cene toplotne energije u poređenju sa postojećom cenom toplotne energije za krajnje kupce, u tom slučaju **JLS utvrđuje u procentima iznos prekomernog povećanja cene toplotne energije**. Distributer toplotne energije je dužan da bez odlaganja obavesti energetskog subjekta i nadležni organ jedinice lokalne samouprave o razlozima odbijanja priključenja, kao i uslovima koje treba ispuniti i merama koje treba preduzeti da bi se priključenje omogućilo.

JLS propisuje uslove pod kojima energetski subjekt koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote mora osigurati da toplotna energija koju isporučuje odgovara zahtevima za kvalitet, pouzdanost snabdevanja i zaštitu životne sredine utvrđenih zakonskim aktima i propisanog stepena efikasnosti proizvodnog kapaciteta.

Nadležni organ JLS utvrđuje postupak i uslove priključenja na postojeći distributivni sistem energetskih subjekata koji proizvode toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote.

MERE I AKTIVNOSTI JLS ZA OSTVARENJE JAVNOG INTERESA

Prilikom planiranja mera i aktivnosti radi ispunjenja ciljeva predviđenih ovim zakonom, **JLS može odlukom utvrditi kriterijume, iznos i postupak umanjivanja doprinosa za uređivanje građevinskog zemljišta, posebna umanjenja iznosa doprinosa za nedostajuću infrastrukturu, kao i druge pogodnosti za investitore** koji prilikom izgradnje nove zgrade, kao i rekonstrukcije, adaptacije, sanacije ili energetske sanacije postojeće zgrade predvide alternativno obezbeđenje električne ili toplotne energije iz oblasti obnovljivih izvora energije.

Takođe, zakonom je propisan i da **JLS može doneti odluku** kojom predviđa bespovratno sufinansiranje aktivnosti na unapređenju svojstava zgrade. U tom slučaju **JLS obezbeđuje sredstva u budžetu za učešće u projektima finansiranja ovih aktivnosti i donosi odluku** kojom propisuje postupak dodele sredstava, procenat učešća i uslove pod kojima jedinica lokalne samouprave učestvuje u finansiranju ovih aktivnosti.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ZA SOPSTVENU POTROŠNJU

Zakon u pravni sistem uvodi institut kupaca-proizvođača i definiše ga kao krajnjeg kupaca koji je na unutrašnje instalacije priključio sopstveni objekat za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, pri čemu se proizvedena električna energija koristi za snabdevanje sopstvene potrošnje, a višak proizvedene električne energije isporučuje u prenosni sistem, distributivni sistem, odnosno zatvoreni distributivni sistem.

VAŽENJE I PRIMENA

Narodna skupština Republike Srbije donela je **Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije 20. aprila 2021. godine koji je stupio na snagu 30. aprila 2021. godine** („Sl. glasnik RS“, br. 40/2021).

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi kojima se uređuje oblast obnovljivih izvora energije doneti na osnovu Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Postupci započeti po odredbama Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon), a koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani, okončaće se po odredbama tog zakona.

Urednik biltena Pravne novosti: Maja Stojanović Kerić, šef Odeljenja za pravni sistem lokalne samouprave
Kontakt: mailto:maja.stojanovic@skgo.org i 011/735-79-35

Možete nas pratiti i preko: